І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 96. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го ТРАВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, MAY 21, 1957 No. 96. VOL. LXIV.

МОСКВІ НЕ МОЖНА ДОВІРЯТИ НІ В ЧОМУ --- ЗАЯВЛЯЄ РАДФОРД

ГОЛОВА ОБ'ЄДНАНИХ ШЕФІВ ШТАБУ ЗДА ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД МОЖЛИВІСТЮ ЗРАДИ З БОКУ МОСКВИ У СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ

Вашингтон. — Адмірал Артур В. Радфорд, голова шефів штабу і найвищий мілітарний дорадник уряду ЗДА, вернувшися із поздки по країнах Південної Америки, заявив журналістам, що Москві не можна довіряти ні в чому і що комуністи зламали своє слово у взаєминах з кожною країною, з якою вони підписали такий чи інший договір. Склав свою заяву Радфорд у зв'язку із сподіванням деяких політичних кіл, базованих на останніх повідомленнях із конференції в справах роззброєння у Лондоні, що Совєти більше примирливі у своїх виступах і що вони погоджуються на американські пропозиції щодо перших заходів дмя редукції озброєння. Про „зміну тону" в останніх совєтських виступах під час роззброєневої конференції і про те, що вони ставляться тепер багато поважніше до пропонованої міжнародної контролі зброєння, говорив минулого тижня през. Айзенгавер на своїй пресовій конференції. Теж і Гаролд Е. Стассен, представник ЗДА на лондонську конференцію, заявив, що — за його поглядом — Совєти ставляться більш серйозно до американських пропозицій в справі роззброєння і що тепер їхні слова є згідні з інтенціями. Заява адм. Радфорда, що Совєтам не можна в цьому довіряти, є висловом переконань не тільки самого голови шефів штабу ЗДА, але теж і думок більшости керівних кіл ЗДА, добре ознайомлених із совєтськими справами і з тактикою Москви. Свою опінію висловить Радфорд також ще й офіційно під час нарад Ради Національної Безпеки, яка на протязі цього тижня розглядатиме совєтські пропозиції щодо роззброєння, подані в дні 30-го квітня ц. р. Радфорд стоїть на тому, що треба мати повну гарантію, що Совєти дотримають своїх зобов'язань. Запитаний журналістами про ситуацію в країнах Південної Америки, Радфорд відповів, що головною проблемою там є справа внутрішньої, зокрема економічної безпеки, бо тільки так можна протидіяти комуністичній інфільтрації і підривній роботі.

ПОЧАЛАСЯ КОНТРОЛЯ СТАНУ І ДІЛОВОДСТВА У. Н. СОЮЗУ

Джерзі Сиві. — В понеділок, 20 травня, почалася тут у приміщенні Головної Канцелярії Українського Народного Союзу при 81-83 Гренд Стріт звичайна, передбачена статутом, контроля організаційного і фінансового стану та господарки і діловодства цієї організації. Контролю переводить обрана Конвенцією перед трьома роками Головна Контрольна Комісія в складі: д-р Володимир Галан з Філаделфії — голова, інж. Степан Куропась з Шикаґо — заст. голови, п. Іван В. Іванчук з Дітройту — секретар, п. Петро Кучма з Ню Йорку та інж. Володимир Коссар з Вінніпеґу, Канада, — члени. Контроля відбуватиметься впродовж тижня і вона попереджує звичайні річні наради Головного Уряду УНСоюзу, що відбудуться, як і в попередньому році, на Союзівці, вакаційній оселі УНСоюзу біля Керґонксон, Н. Й., впродовж тижня від понеділка, 27-го травня.

ЩЕ ОДИН ВІДДІЛ УНС, 254-ий, ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Ню Бритен, Конн. — 50-літній Ювілей місцевого 254-го Відділу Українського Народного Союзу, що відбувся тут минулої неділі, 19-го травня, був справжнім святом всієї місцевої громади, основою якого цей Відділ був. Із членів основників цього Відділу залишивсяя між живими ще тільки п. Дмитро Валах, який був приявний на імпрезі та якого 300 приявних на імпрезі вітали оваційно. Свято-бенкет, який включав і мистецьку програму, започаткував молитвою всч. Петро Ковальчук, парох місцевої української православної церкви. Гостей вітав від імені Ювілейного Комітету його голова п. Володимир Глова, а святом проводив п. Іван Селеман, син одного із основоположників Відділу. Ювілейну промову виголосив приявний на святі гол. предсідник УНС п. Дмитро Галичин, а від міста вітав приявних та ґратулював Відділові за його працю посадник п. Мореллі. Коротку історію Відділу розповів його секретар п. Василь Романишин. Промовляв також головний радний УНС п. Іван Кокольський.

У мистецькій частині виступила група українських танцюристів „Тирса" під проводом п. Григорія Совича з Гартфорду. Привітання Відділові з його ювілеєм складали представники Відділів УНС 277, 59, 177, 206 і 370 з Гартфорду, Бриджпорту, Провіденс, Вунсакет і Ню Гейвен, як і представники всіх інших місцевих братських, ветеранських, молодечих, жіночих та різних громадських установ. Представник місцевого Відділу УКК, складаючи привіт, зокрема підкреслив прикладну співпрацю Відділу-ювілята в національних справах та в жертвенності того Відділу на народні цілі. Представники Відділу-ювілята, як і всіх інших приявних Відділів та громадських організацій зголосили свою масову участь у відкритті пам'ятника Т. Шевченка та Шевченківському здвизі на Союзівці 16-го червня ц.р.

КАНАДІЙСЬКІ МІНІСТРИ І ПОЛК. А. МЕЛЬНИК НА ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАННЯХ УНО В ТОРОНТІ

Торонто. (М. Д. — телефоном) — Ювілейні святкування 25-річчя Українського Національного Об'єднання Канади в Торонто, Онт., в суботу 18-го і неділю 19-го ц. м., переступили межі суто української події з уваги на зацікавлення, що його викликали в загально-канадійській пресі та на участь в отих святкуваннях представників федеральної і провінційної влади. Ювілейні святкування відбулися під почесним патронатом прем'єра Канади Люїса Ст. Лорена. Міністри федерального уряду Пол Мартін і Пітер Діл, як також у заступництві провінційного прем'єра Форда міністер освіти Тіз взяли особисту участь у святкуваннях та виголосили навіяні прихильністю до України й українців промови. До успіху свята спричинився в немалій мірі приїзд з Европи голови Проводу Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника, який ще в минулий четвер, 16 ц. м. відбув пресову конференцію з українськими журналістами, а в п'ятницю 17-го з представниками англомовної преси. Обидві ці конференції мали відповідний відгомін. На святковому бенкеті в суботу 18 ц. м. полк. А. Мельник виголосив перед 400 учасниками бенкету велику промову, в якій підкреслив потребу з'єдинення націоналістичного руху, об'єднання всього українського політичного світу взагалі та створення Світового Союзу Українців. Він промовляв також на музичному фестивалі в неділю 19-го ц. м., на якому було приявних 8.000 осіб. Мистецька частина святкувань була на високому рівні. Симфонічною оркестрою Торонта диригував проф. Антін Рудницький, збірним хором УНО Канади — проф. Н. Городовенко, а Капелею Бандуристів — Григорій Китастий. Великою мистецькою атракцією був виступ відомого голлівудського артиста Джека Пеленса-Палагнюка, який м. ін. відспівав „Взяв би я бандуру", що її вивчив у своїх дитячих роках. У мистецькій програмі взяли участь також солістки Леся Зюбрак і Стефа Федчук, Ярослава Куня й М. Марунчак. На понеділок 20 ц. м. призначено Крайову Конференцію УНО.

Полк. Андрій Мельник

Під час бенкету в суботу вечором поліція була заалярмована вісткою, що в залі підкинено годинникову бомбу. Поліція очистила залю, але переведені розшуки не потвердили вістки, зробленої мабуть з кепського жарту. Перерва тривала тільки три чверті години і не зіпсувала настрою учасникам, а, навпаки, створила атмосферу тіснішої дружби.

АДОНЕ ЗОЛІ ОЧОЛЮЄ НОВИЙ УРЯД ІТАЛІЇ

УРЯД СТВОРЕНИЙ ВИКЛЮЧНО З ЧЛЕНІВ ПАРТІЇ ХРИСТИЯНСЬКИХ ДЕМОКРАТІВ, ЯКА МАЄ МЕНШІСТЬ У ПАРЛЯМЕНТІ

Рим. — Президент італійської республіки затвердив в неділю 19-го ц. м. новий уряд що його склав 69-річний дотеперішній міністер бюджету, Адоне Золі, який зберіг теж за собою ресорт бюджету. — Сам прем'єр, як і всі міністри — за вийнятком тільки безпартійного міністра фінансів — є членами Християнсько-демократичної партії. Тому однак, що ця партія, хоч і найбільша в Італії, розпоряджає в парляменті тільки трохи понад 40% голосів, а не має абсолютної більшости, — новий уряд буде залежний від підтримки збоку інших партій, отже його доля не дуже певна. Монархісти на правиці і ліві соціялісти Ненні на лівиці, заявили неофіційно, що вони підтримають новий уряд, однак напр. праві соціялісти Саррагата, які належали були до попередньої урядової коаліції, заявили свою опозицію. Новий прем'єр Золі, за професією адвокат і вчений економіст, належить до лівого крила Християнсько - демократичної партії і тому має підтримку також „лівого" християнсько-демократичного президента Ґронкі. Репрезентантом лівої фракції Християнсько-демократичної партії в новому уряді є також міністер судівництва Ґвідо Ґонелля. Зате представником правого крила цієї партії є новий міністер закордонних справ, Джузеппе Пелля, колишній італійський прем'єр, який спирався був на коаліцію центро-правих партій. Золі заявив, що він запропонував був участь в новому уряді всім колишнім післявоєнним прем'єрам, отже також останньому прем'єрові Антоніо Сеґні, Маріо Шельбі і Амінторе Фанфані, але вони відмовились. Новий міністер закордонних справ є палким прихильником західньо-европейської єдности та тісного союзу з З'єдиненими Державами, але ніби буде старатися осягнути для Італії більшого голосу в організації НАТО, ніж робив це його попередник д-р Гетано Мартіно, внаслідку чого він наразився був на конфлікт із президентом держави Ґронкі. Новий італійський уряд є від липня 1943 року, отже від упадку Муссоліні, вісімнадцятим із черги. 29 травня ц. р. парлямент має, вислухавши політичну плятформу нового уряду, затвердити його і тоді покажеться, яка парляментарна більшість підтримує його. Якщо він не матиме більшости, тоді парлямент буде розв'язаний і будуть передчасно розписані нові вибори.

Сенатор Новленд проти нових совєтських пропозицій про повітряну контролю

Шикаґо. — Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд промовляв в Дні Американських Збройних Сил і сказав, що він є проти нової совєтської пропозиції про повітряну контролю. Президент Айзенгавер пропонував повну повітряну контролю, а ССCР пропонує, щоб ЗДА контролювали зброєння на Сибіру, а Совєти Аляску і ту частину ЗДА, яка є на захід від ріки Міссіссіпі. „Як американець і як каліфорнієць, казав Новленд, я мушу ствердити, що такий совєтський компроміс зовсім мені не подобається. — Той комуністичний компроміс подібний до спільного порозуміння про ґуляш, де один партнер дає коня, а інший кролика, і обидва мають ті самі права." — Новленд виступив проти допомоги країнам за залізною заслоною: Польщі, Югославії і комуністичному Китаєві.

Джансон проти приспішування Президентом праць Конґресу

Вашинґтон. — Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон остеріг президента Айзенгавера, щоб не вмішувався до праць в Конґресі і не пробував диктувати, як має працювати Конґрес. Ця заява сенатора Джансона була відповіддю на телефонічну промову Президента до делеґатів на районову республіканську конференцію в Сінсінаті, Огайо. Президент Айзенгавер нарікав на те, що від 1954 року Республіканська партія не має більшости в Конґресі, і тому республіканський уряд не має повної відповідальности за те, що діється в Конґресі, де панує демократична більшість. Айзенгавер закликав американський нарід, щоб в найближчих виборах вибрав республіканську більшість до обох палат Конґресу. Сенатор Джансон відповів на те, що Білий Дім має дбати про свої справи, а Конґрес із демократичною більшістю вестиме аґенди Конґресу. Айзенгавер нарікав, що Конґрес працює в повільному темпі і не зможе ухвалити всіх предложених законопроєктів. Джансон заявив, що Сенат працюватиме вдень і вночі, щоб до вакацій ухвалити ті законопроєкти, які є корисні для американського народу.

У Филаделфії відбулася громадська нарада в справі скоординування допомогової акції

Филаделфія. — В суботу, 18 травня в приміщеннях ЗУАДКомітету відбулася громадська нарада представників центральних українських організацій, зацікавлених у веденні допомогової акції. В нарадах взяли участь представники консисторії Української Православної Церкви, Українського Конґресового Комітету, Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, Українського Народного Союзу, Товариства „Самопоміч", Союзу Українок і Суспільної Служби Комбатантів. Під час нарад, що відбувалися під проводом президента ЗУАДК д-ра Володимира Ґалана, обговорено справи актуальної допомоги 17.000 українських залишенців у Західній Німеччині й Австрії, як теж справу скоординування допомогових акцій, ведених різними організаціями у ЗДА і в Европі. Після основної дискусії всі присутні висловилися одноголосно за конечність якнайширшої і якнайуспішнішої координації допомогової акції і вирішили повести всі потрібні заходи для її здійснення. В цій справі постановлено скликати вже в найближчому часі ширшу нараду всіх українських організацій, які так чи інакше заанґажовані в допомоговій акції для українських залишенців в Европі.

Відбулося Свято Героїв в Ню Йорку

Ню Йорк. — Старанням Організації Оборони Чотирьох Свобід України та споріднених організацій і під протекторатом Об'єднаного Комітету відбулося тут минулої неділі, 19-го травня, в заповненій вщерть публікою залі Українського Народного Дому Свято Героїв, присвячене роковинам смерти Гол. Отамана Симона Петлюри, полк. Євгена Коновальця і ген.-хор. Тараса Чупринки-Шухевича та всіх відомих і невідомих Героїв, що полягли в боротьбі за волю України — як сказано в програмі. На програму імпрези, яку започатковано відіграннням американського й українського національних гимнів та складенням вінка на символічній могилі і яку відкрив п. З. Осінчук, склались: святочна доповідь д-ра П. Мірчука з Филаделфії, виступи солістів п. Лева Рейнаровича та панни Зени Лаврішко, яким на фортепіяні акомпаніювала пані Іванна Прийма, капелі бандуристів ім. Гната Хоткевича під проводом п. Романа Левицького та рецитація членів Юного СУМА. Імпрезу закінчено співом „Не пора".

Єгипет перестерігає Ізраїль проти висилання корабля на Суез

Каїро. — Єгипетський уряд устами свого речника Абделя Кадер Гатема перестеріг Ізраїль, щоб той не зважився висилати корабля на Суезький канал, бо Єгипет, мовляв, не перепустить ніодного корабля під ізраїльським прапором. „Ніяка сила у світі не зможе перешкодити Єгиптові, щоб він користав не належних йому законних прав", заявив названий єгипетський речник. Він покликався на застереження в Константинопільській конвенції з 1888 року, яка признає право державі, на території якої лежить Суезький канал, „вживати охоронних заходів" для власної безпеки, що саме вважається суперечністю з одночасним застереженням у тій самій конвенції, що „ані у мирі, ані у війні" не вільно перешкоджувати ніякій країні користуватись Суезьким каналом.

УРСОЮЗ ВІДКРИВ НОВИЙ БУДИНОК, ЗАКУПЛЕНИЙ ДЛЯ ВЛАСНОГО ВЖИТКУ І ГРОМАДИ

Скрентон, Па. — Упродовж минулої п'ятниці, суботи і неділі, 17, 18, і 19-го травня, тут відбулось ряд імпрез, зв'язаних з відкриттям і призначенням нового великого будинку, що його закупив та влаштував для власного вжитку та для вжитку місцевої української громади Український Робітничий Союз. Головна імпреза, інавґураційний бенкет, відбулась в суботу, 18-го травня, в приявності кругло тисячі осіб, між ними членів Виконавчого Комітету, Контрольної Комісії і Ради УРСоюзу, представників міста з мейором Джеймсом Генлоном на чолі, та представників інших організацій. Український Народний Союз репрезентували там гол. предс. п. Д. Галичин, гол. касир п. Р. Слободян та ред. А. Драган, а УККомітет його касир та заст. гол. предс. УНС адв. М. Пізнак. Імпрезу, після відспівання американського гимну, започаткував молитвою всч. о. Богдан Іжак, парох місцевої католицької церкви св. Володимира, гостей вітали, виголошуючи короткі промови, гол. предс. УРСоюзу п. А. Ватюк, гол. касир УРС та голова комітету, що влаштував імпрезу, Едвард Попіль, і гол. секретар УРС п. Теодор Миник. Від імені міста вітав приявний мейор Генлон а від губернатора стейту склав привітання п. Ендрус. Привіт і ґратуляції від УНСоюзу склав п. Д. Галичин, від УКК адв. М. Пізнак, а від НТШ д-р М. Стахів. У мистецькій частині програми виступала солістка п-ні Марія Лисогір з нюйоркської опери, яка при фортепіяновому акомпаніяменті п. Олі Дмитрів відспівала дві українські пісні та одну американську і одну міжнародну арії. Імпрезу закінчив піднеслою молитвою всч. о. Григорій Хоміцький, місцевий український православний парох. Чергового дня в неділю 19-го травня, відбувся, як і попереднього дня бенкет, у власній великій імпрезовій залі концерт з участю відомого чоловічого хору з Лігай Велий під диреґентурою п. Ол. Дідуха, солістів п-ні Марії Лисогір і п. Мих. Мінського, яким акомпаніювала п. Оля Дмитрів, та групи танцюристів під проводом п. Ф. Лаврика. Нововідкритий дім УРС, в якому вже приміщена канцелярія цієї братської організації, це велика і гарна будівлая, що була колись власністю місцевої жидівської громади з окремими удогідненнями для спортового та іншого дозвілля молоді. Купно цього дому (кошт 100,000 долярів, з додатком понад 30,000 дол. на ремонт) було поважним здобутком УРСоюзу та доброю прислугою для місцевої української громади.

СССР погоджується на контролю летунством на базі „територіяльної виміни" з ЗДА

Москва. — Совєтський Союз погоджується у принципі на інспекцію летунством в рямцях міжнародної системи контролі зброєння і роззброєння, але дозволить на „відкрите небо" над територією СССР тільки на базі повної рівности з ЗДА. Совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико вияснив це цілком докладно в розмові з західніми журналістами на прийнятті в норвезькій амбасаді в минулу п'ятницю 17 ц. м., з нагоди святкування норвежцями роковин їхньої конституції. На тому прийнятті були ще від совєтського уряду Анастас Мікоян, Володимир Мацкевіч, міністер хліборобства, і один із секретарів ЦК компартії Л. І. Єрежнєв. Отож Ґромико заявив, що визначування території, яка має підлягати контролі летунством, може переводитись тільки на базі „миля совєтської території за милю американську" і навпаки. Совєти, мовляв, не погодяться на контролювання совєтської території взаміну за право контролювати відповідну територіяльну площу західньо-европейських держав, чи територію Канади. Питання про контролю летунством стану зброєння і роззброєння є тепер найважливішою частиною переговорів на Лондонській конференції роззброєння. Голова американської делеґації Герольд Стассен прилетів в минулу п'ятницю до Вашинґтону і негайно відбув тригодинну конференцію у державному департаменті з участю державного секретаря Доллеса, секретаря оборони Чарлса Вилсона, голови Комісії Атомової Енерґії Луїса Стравса і спеціяльного асистента Президента для справ Державної Ради Безпеки Роберта Катлера. Заповіджено нараду Стассена з його звітом у Президента.

ЗДА відзначали „День Збройних Сил" під знаком „сила для миру"

Ню Йорк, Н. Й. — Збройні сили цієї країни 18-го травня відзначали „День Збройних Сил" під знаком „сили для миру". У всіх стейтах і в військових базах закордоном відбувалися паради, під час яких збройні сили показували платникам податків найновішу зброю, на яку потреба грошей в бюджеті на оборону. Численні промовці остерігали проти тієї ощадности, яку хоче здійснювати Конґрес в справі видатків на оборону. Під час промов чути було і осторогу на адресу уряду СССР, що збройні сили цієї країни готові до негайної відплати за яку-будь аґресію. Заступник секретаря оборони Доналд А. Кворлес промовляв у Ню Йорку і сказав, що П'ятою Евеню маршує готова до бою модерна збройна сила. В Ню Йорку в параді-марші взяло участь 26,000 вояків, в тому і 2,000 — Корпус кадетів із Вест Пойнту. Між 16-ма типами керованих ракет, по раз перший виставлено в Ню Йорку чотири нові керовані ракети „Бомарк", „Ніке-Геркулес", „Раскал" і „ЛяКросс".

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** наіменував лейтенантами 135 кадетів Військової Академії у Вест Пойнті і 217 кадетів Морської Академії. Усі ці кадети цього року закінчили останню клясу академії.

● **Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон** відлетів із Ню Йорку в двомісячну подорож до Европи й Америки. Він відвідає Париж, Брюселю, Лондон, а потім поїде до Африки.

● **Юрій Козьмін** і його дружина вирішили без своїх 4-ох синів вертатися до СССР. Молодші діти народились уже в ЗДА, а старший син не захотів їхати до Совєтів. Діти живуть у захисті для сиріт, бо Козьміни довший час хворіли і не могли їх утримувати.

● **Чотири визначні канадійські комуністи**, Дж. Б. Салсберґ, Стюварт Смит, Геррі Біндер і Сем Ліпшіц, видали спільну заяву, в якій повідомляють, що виступають із Комуністичної партії Канади тому, що вона „не хоче зірвати з сектанством і сталінськими методами праці і думання". Вони твердять, що партія „нищить жидівську культуру в Совєтах".

● **Брат Президента**, Ірл Айзенгавер, відкриваючи крамницю спортового приладдя в Шикаґо, мав перетяти стяжку до її входу. Хтось із присутніх гукнув: „краще обітніть трохи бюджет!" Ірл Айзенгавер на це відповів: „Це — Айкова справа, а не моя!".

● **У Пеорії**, Іллиной, заборонено від початку найближчого шкільного року 6,000 учням і ученицям брати участь в коедукаційних прийняттях і забавах поза школами. Дівчата не смітимуть малювати губи та ходити на „зустрічі" з хлопцями.

● **Два шимпанзи** втекли з зоопарку в Маямі на Флориді і бігали по вулицях міста, лякаючи людей. Одну мавпу пощастило зловити шнуром і завести до зоопарку, а другу прийшлося застрелити. Зловив її недавно звільнений із зоопарку службовець, який тепер знову там працює.

● **43-річна колишня моделька** Джудіт Морґан поранила ножем в Ню Йорку 57-річного купця Сема Смита, думавши, що це — федеральний суддя Едвард Вайнфелд, який відкинув її скаргу проти лікарів шпиталю „Белвю". Вона підбігла на вулиці до Смита і ударивши його в плече ножем, крикнула: „Ви зруйнували моє життя". Морґан домагалася 1,500,000 долярів за невідповідне лікування її в шпиталі.

У СВІТІ

● **Індійський прем'єр Неру** зазнав у минулотижневих виборах до міської управи найбільшого в Індії торговельного міста Бомбаї прикрої несподіванки. Його партія, так звана Конґресова, здобула тільки 55 місць на всіх 131. Опозиція, яка нараховує 68 голосів, об'єдналась, включно з 13-ма комуністами і таким чином партія і центральний індійський уряд Неру втратили контролю над цим містом — уперше в історії суверенної Індії. 8 послів проголосили себе „невтральними".

● **1,000 жінок** у глибоко-жалібних одягах маршували 12-го травня ц. р. мовчки дві милі центром Лондону — на знак протесту проти заповідженого Англією експериментального вибуху водневої бомби на Тихому океані. Це англійські пацифістки — наївні і несвідомі помічниці большевицької пропаґандивної акції, які „забули" протестувати проти всіх дотеперішніх таких самих совєтських експериментів. Якраз того дня падав в Лондоні рясний дощ і всі ті жінки стали у власних очах геройками.

● **Еріх фон Штрогайм**, славний фільмовий актор, директор і автор сценаріїв, помер в минулий понеділок у Парижі на рака у віці 71 рік. Віденець з народження, еміґрував у 1909 році до Америки і в 1926-му дістав тутешнє громадянство, але від 1949 року жив постійно у Франції. У тому самому році накрутив свій останній фільм в ЗДА, граючи в ньому разом із Ґлорією Свансон. Скінчив був військову Академію у Вінер Нойштад в Австрії і залюбки грав старшин. У фільмі „5 могил в Каїро" відтворював маршала Роммеля. З початком цього року, лежучи в постелі, дістав найвище французьке відзначення, Почесну Леґію, за заслуги для французького фільму. Був уже такий хворий, що не міг говорити, тільки рукою віддав військову почесть.

● **Комуно - мадярський „президент" Іштван Добі** виголосив промову з такою лайкою проти кол. прем'єра Імре Надя з часу мадярського повстання, генерала Паля Малетера, команданта того повстання, і кардинала Міндсенті, що закордонні обсерватори в Будапешті переконані, що мадярський уряд приготовляє „показовий" судовий процес проти перших двох названих мадярських діячів. Кардинал Міндсенті перебуває в американській амбасаді в Будапешті, а інші два — під домашнім арештом в Румунії.

● **Так звана Ірляндська Республіканська Армія**, як зовуть себе ірляндські революціонери, що змагають до з'єдинення приналежної до Англії Північної Ірляндії з південною Ірляндською Республікою, — ніччю з минулого понеділка на вівторок висадила в повітря греблю при вступі до каналу Нюрі, що веде від Ірляндського моря вглиб Північної Ірляндії до великого озера. Внаслідку того саботажного акту спаралізовано рух у порті Нюрі, який давав річного прибутку понад 8 мільйонів долярів. У каналі, довгому на 3 і пів милі, загрузла одна вантажна барка. Направа греблі триватиме рік. Це найважчий удар, що його віддавна завдали ірляндські підпільники.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВИЙ ГОЛОС ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ

З кінцем минулого тижня, як уже інформовано, на полицях і за вікнами американських книгарень появилась нова, чепурна книга, на чорній обкладинці якої білими і синіми літерами виписано: Hetman of Ukraine Ivan Mazeppa. By Clarence A. Manning. New York: Bookman Associates, Publishers. На цій же обкладинці в біло-синьому обрамуванні вміщено репродукцію відомого портрета Великого Гетьмана з відкритою головою, в лицарському одязі та з гетьманською булавою в руці, а на дальшій сторінці, після заголовку книжки, — напис: Dedicated to the Memory of Dr. Luke Myshuha, Editor of Svoboda, a Champion of Ukrainian Independence and a Patriotic American. Книжка має 234 сторінки, разом із змістом, індексом та бібліографією. Крім того, на перших двох приобкладинкових сторінках є плян трагічної Полтавської битви, а на двох кінцевих сторінках — хронологія цієї битви.

Книга появилась старанням і коштом Українського Народного Союзу, як появилось уже десять інших англомовних праць цього і інших американських авторів з історії, літератури, культури та визвольних змагань українського народу. Ані на цій, ані на попередніх книжках цього ніде не зазначено, і це вимагає деякого виснення.

УНСоюз замовляє чи приймає рукопис, покриває всі зв'язані з цим кошти, своїм коштом друкує книжку в одному з американських видавництв, хоч має всі технічні засоби, щоб видати її у власному видавництві і надрукувати у власній друкарні, і при цьому в опублікованій уже книзі немає ніде ані згадки про цю ролю УНСоюзу в її появі. Причина цього цілком ясна: не зазначаючи ніде в книжці української ролі в її виданні, УНСоюз хоче виключити навіть найменші причини до будь-яких пересудів у розагітованого ворожою пропагандою читача. Це далеко не значить, що книжку якось „препарується" в пропагандивних цілях. УНСоюзові, як і всім нам та й американському читачеві, залежить тільки на одному: аби в книжці була правда, аби в ній не було тих пропагандивних брехонь, що їх подається англомовному читачеві тенденційно або й несвідомо в багатьох інших працях.

Нова книжка проф. Меннінга, цим разом про Великого Гетьмана Івана Мазепу, який став символом українських змагань і боротьби за повну політичну незалежність, який, зокрема, став символом тієї затяжної боротьби проти московського імперіялізму, що триває досьогодні, є без сумніву, побажаним, великим і дуже на часі голосом правди не тільки про Україну, але й про ту ганебну і віроломну агресивну ролю, яку грала в часах перед Мазепою, за Мазепи і продовжує грати досьогодні Москва, колись біла, а тепер червона. На часі ця книжка ще й тому, що й досі не відгомоніло в західньому світі спритно заранжоване три роки тому совєтсько-московською пропагандивною машиною відзначування 300-річчя насильного „возз'єднання" України з Московщиною за часів гетьмана Богдана Хмельницького, а саме тепер припадає 250-річчя символізованої гетьманом Мазепою боротьби проти того насильного „возз'єднання", яка продовжується й досі.

Є багато й інших причин, що роблять появу цієї книжки про гетьмана Івана Мазепу великою подією для в нашій акції поширювання правди про Україну та допомоги українським визвольним змаганням тісю правдою. Згадати б тільки про все ще модні до деякої міри безглузді засади непередрішенства в „приватній" американській політиці. Чим же іншим, як не великим передрішенням українського народу на власне, ні від кого незалежне життя у власній суверенній державі була вся доба Мазепи, з його союзами із західньо-европейськими країнами та з історичною битвою під Полтавою? Битву під Полтавою та долю України після неї перерішили підступ, зрада і брутальна сила Москви, але насильства розбійника не можна легалізувати непередрішенством навіть після двох з половиною сторіч, тим більше, що український нарід, як тільки мав на це нагоду в 1918-19 роках, знову проголосив Мазепинське передрішення і підписався під ним кров'ю.

Вкінці, книжка віддає належне й імені Великого Гетьмана, яке в понятті західнього світу зв'язане більше з всілякими романтичними пригодами, ніж з величною державницькою, і культурною його ролею в Україні і Европі.

Очевидно, що ця чергова книжка з історії України не перерішить ані теперішньої незавидної долі українського народу, ані відношення англомовного світу до нього. Все ж таки вона напевне стане одною з тих багатьох краплин, сума яких вкінці таки мусить розбити камінь, що ним придавлена українська воля.

МОСКОВСЬКА НЕБИЛИЦЯ З „БАРСОВИМ"

Пресовий відділ совєтського міністерства закордонних справ, що його під сучасну пору очолює Леонід Ф. Ілліч ов, улаштовує час від часу покази, гідні назви казок із 1001-ої ночі, або ж російського окреслення „вздор". Під час своїх показів совєтський пресовий відділ намагається довести те, чого не було, показати чорне білим, а коли й треба, то вивести перед очі об'єктиви закордонних журналістів людей, які або перебувають у в'язницях, або таки вже розстріляні.

Востаннє московський пресовий відділ вивів подібну небилицю, чи пак „вздор" із совєтським летуном Анатолієм П. Барсовим. Тільки з йому відомих мотивів і для потрібних совєтському урядові пропагандивних цілей совєтський пропагандивний апарат влаштував „показ" із цим летуном, що своїм змістом побиває всі рекорди не тільки совєтської винахідливости, але й наївности.

Анатолій Барсов — це один із двох совєтських летунів, що в жовтні 1948 року втекли літаком в американську зону Німеччини і віддали себе під захист американської окупаційної влади. Разом із своїм товаришем, Петром Піговином, він виїхав був навіть до З'єдинених Держав Америки, але, після семи місяців перебування у ЗДА, виявив раптом бажання вернутися до Совєтського Союзу, і його — згідно з його волею — відставлено до совєтського кордону і передано в руки совєтської військової влади. Згідно з повідомленнями, одержаними згодом, Барсова — не зважаючи на його каяття і добровільний поворот — розстріляно. Тепер же — через вісім років — Совєтам спало на думку вивести Барсова на пресовому „показі", щоб, з одного боку, заперечити вістки про його розстріл, а з другого — розсіяти страх перед поворотом „на родіну" серед багатотисячних мас утікачів із Совєтського Союзу. Третім мотивом цього „показу" було, мабуть, бажання совєтського уряду „реабілітувати" викинені американським урядом поза межі ЗДА службовця совєтської амбасади у Вашингтоні Геннадія Ф. Машканцева, якому доказано намагання „спонукати" до повороту в СССР також і другого летуна, Петра Пірогова, що перебуває ще й досі у ЗДА.

У цьому своєму пропагандивному намаганні Совєти пішли вже не тільки на перевертання чорного в біле, але навіть на заперечення найголовніших статтей совєтського карного кодексу.

Згідно з совєтською конституцією, вчинок Барсова і Пірогова, значить перехід із зброєю і виряддям на бік ворога, кваліфікується як „зрада батьківщини" і карається „з усією суворістю закону, як один із найтяжчих злочинів" (Конституція СССР, стаття 133). Згідно ж із 58 1а статтею Кримінального Кодексу РСФСР та відповідних статтей кримінальних кодексів інших совєтських республік, „ізмєна родінє", зокрема „перехід на бік ворога, втеча або переліт за кордон караються найвищою мірою кримінального покарання — розстрілом і конфіскатою майна, а при злагіднюючих обставинах — 10-річною карою в'язниці з конфіскатою всього майна". Ще гостріші кари передбачені за „зраду батьківщини" для військових. Їх карають розстрілом та конфіскатою всього майна, і у відповідних статтях кодексу немає й мови про злагіднюючі обставини. Що більше: совєтський кодекс передбачає в цьому випадку суворі кари для всіх членів родини військовика-втікача. „У випадку втечі або перелету за кордон військової особи — повнолітніх членів його родини, якщо вони в той чи інший спосіб сприяли підготовлюваній або здійсненій уже зраді батьківщини, або якщо вони хоч би й знали про неї, а не довели цього до відома влади, карається карою в'язниці від п'яти до десяти років з конфіскатою всього майна. Всі інші повнолітні члени сім'ї зрадника, які разом з ним жили або були на його утриманні в момент здійснення злочину, підлягають позбавленню виборчих прав і засланню до п'яти років" (стаття 58 1в крим. кодексу РСФСР та інших совєтських республік).

Згідно з постановою наведених статтей кримінального кодексу, Анатолій П. Барсов, військовий летун, що втік за кордон і віддав свого літака в руки чужої військової сили, мґ бути покараний тільки „найвищою мірою кримінального покарання" — розстрілом. Злагіднюючі обставини для такого роду „злочинів" у совєтському кодексі не передбачені. Мусіли бути покарані відповідно до постанов закону і всі члени його родини.

Тим часом на московському показі у вівторок 15 травня ц. р. виведений і представлений Ілліч овим закордонним журналістам „Геннадій П. Барсов" наплів (схвильованим і досить непевним голосом — як стверджують очевидці) таку купу нісенітниць, що просто треба дивуватися і наївності тих, що його „показували", і наївності тих, що слухали. Цей — за всякою правдоподібністю — підставлений „Барсов" заявив, що його покарано всього п'ятьма роками заслання в концтабори, значить карою передбаченою для цілком непричетних до „злочину" членів родини „зрадника". Що більше, він розмовляв перед закордонними кореспондентами розкішну картину свого перебування в „поправно-трудових таборах" СССР (м. ін. за п'ять років, як виходить з його слів, встиг побувати і в Омську, і на Воркуті, і на Сибіру, і в Арктиці), представляючи ці табори, як рід школи, в якій його вишколювали, як муляра і шахтарського механіка. Він жив там так добре, що зміг спровадити туди й свою родину і мешкати з своєю дружиною та сином не в таборі, але в місті і до того заробляти разом з жінкою 2400 рублів (значить, 600 долярів) місячно... Звільнений з концтабору, він залишився добровільно на Воркуті, щоб заробити більше грошей, і потім переселився в Алтайську область на Сибіру і живе там разом з родиною, працюючи як технік...

Коротко кажучи, ідилія, що її зазнав „Барсов" у „поправно-трудових таборах" після свого „покарання", така принаблива, що туди — не вагаючися — повинні б поїхати всі, хто заробляє хоч трохи менше у ЗДА, в Канаді чи в інших країнах світу, зокрема всі прогресисти, які нарікають на „гніт і безробіття" у ЗДА. Звичайно, повинні їхати всі, хто повірить хоч би в одне слово виведеної у Москві небилиці з підставленим і уподібненим до справжнього Барсова індивідуумом.

I. Світ

150-РІЧЧЯ МІСІОНАРСТВА В КИТАЇ

Попередньої неділі в протестантській церкві в Ню Йорку відбулася Богослужба в пам'ять відомого місіонаря Роберта Моррісона, який працював у Китаї 150 років тому.

Молодою людиною надзвичайної енергії висадився Роберт Моррісон у Кантоні, на півдні Китаю, в 1807 р. з великим пляном — перекласти Біблію на китайську мову і ширити серед китайців християнство.

Щоправда, не була це перша спроба проповіді християнства в тій країні. Ще в 635 р. до м. Чангану, сучасного Сіану, столиці провінції Шенсі в західній частині Китаю, прибув несторіянський місіонар А-ло-пен, якому вдалося дістати імператорський дозвіл заснувати там перший християнський манастир, де в 642-650 рр. написано перші книги з християнських питань.

У 17 стол. прибули до Китаю католицькі місіонарі-єзуїти, а пізніше й перший православний архимандрит, українець Лежайський, але їхня праця була більше дипломатична та наукова, ніж місіонарська. Фактичне ж поширення християнських ідей почалося в тій країні у 1807 р., з днем прибуття Роберта Моррісона.

За сім років до цієї події видатний англійський місіонар В. В. Моселей видав до місіонарів обіжник, в якому писав: „Християнство не зможе поширитися серед народів Далекого Сходу доти, доки Біблія, зокрема Євангелія, не будуть перекладені на місцеві мови". І закликав заснувати окреме товариство для перекладу Святого Письма на мови найбільш заселеної частини землі. Через кілька років після того він знайшов у Британському Музеї невідомий для широкої публіки манускрипт. Це була перекладена на китайську мову Євангелія, властиве гармонія чотирьох Євангелій, Діяння Апостолів та послання св. Павла, — перша спроба поперекладу святих місіонарів...

У 1804 р. засновано в Англії Біблійне Товариство, і справа видання Біблії в китайській мові стала на черзі. А проте, рід відомих осіб, знавців Азії, твердили, що такий переклад є неможливий з огляду на особливості китайської мови...

Роберт Моррісон після приїзду до Кантону зазнав у своїй праці величезних труднощів, але, не зважаючи на це, вперто й послідовно вивчав китайську мову і через три роки взявся за переклад Святого Письма. При собі мав він копію старого перекладу. В 1810 р. перша його книга — Діяння Апостолів — була видрукувана з вирізьблених дерев'яних кліш. В 1813 р. він дістав прекрасного помічника в особі місіонаря В. Мілн, і в 1814 р. вийшов у світ Новий Заповіт, в 1819 р. — Старий Заповіт, а в 1823 році — весь друк був викінчений.

Хоч імператорський декрет забороняв друк та розповсюдження в Китаї християнських книг і погрожував навіть смертю за його порушення, в 1842 р., згідно з Нанкінським договором, Гонґ-Конґ передано Англії, а п'ять портів Китаю відкрито для чужинецької торгівлі, і в кожному такому порті місіонарі почали свою працю.

Рівночасно почали відкриватися в Китаї місії різних протестантських Церков, пожвавилась активність католицьких місій. Місіонарі не тільки проповідували Слово Боже, але й вели широку акцію ширення освіти, медичних та інших знань. В 1910 році було вже 3.129 місіонарських шкіл з 80.000 учнів та ціла сітка державних шкіл, ведених за зразками місіонарських; появилися університети та різні спеціяльні школи, а в 1887 р. засновано першу Медичну Асоціяцію.

Наприкінці минулого століття для місіонарів стало ясним, що широка проповідь християнства в Китаї можлива буде лише тоді, коли будуть зроблені переклади Біблії на діялекти, якими говорить населення, бо клясична мова венлі, в якій зробив переклад Моррісон, була мовою науковою, і неграмотні китайці її не розуміли.

Ось тоді розпочато нову велику працю — переклад Біблії на мову мандаринську, яка поширена в північній та центральній частині Китаю і яку розуміє більшість населення країни. Це велике завдання виконано. Пізніше зроблено переклади Біблії й на різні діялекти, як нінгпо, фучоу, амой та кантонський.

В 1919 р. вийшла друком Біблія в мандаринській мові під назвою „Юньйон Мандаринська Біблія", в 60 складі її перекладачів були місіонарі різних віросповідань. До 1929 р. видрукувано й розповсюджено 14 мільйонів примірників цієї Біблії...

Праця, розпочата Р. Моррісоном, мала величезне значення в розвитку китайського народу, — крім того, що вона принесла світло християнства, вона відкрила для широких мас населення шлях до обізнання з европейською цивілізацією і поклала основи для чималого більшого піднесення самої країни. Тисячі місіонарів, працюючи серед китайців, пробили китайський мур недовір'я до білої раси. Мільйони китайців не тільки перейшли на нову віру, але й стали зв'язком між Европою, Америкою та Азією.

У прекрасній книзі „Родина китайського, узбережжя" її автор, Калдвел, сам народжений в родині американських місіонарів у Китаї, описує повне самопосвяти та жертвенности життя проповідників християнства.

Велика дата 150-річчя місійної праці в Китаї захмарюється тою шаленою антирелігійною пропагандою, що її ведуть китайські комуністи, намагаючись знищити все те добре, що зробили місіонарі, не шукаючи особистих вигод, а лише в ім'я свободи й братерства. Вони ж були тими, що започаткували реформу китайського письма.

ЗА ПОКРАЩАННЯ ЗАХИТАНОЇ МОРАЛІ

Пасажири нюйоркських підземок — між численними торговельними рекламами, оповістками і гаслами — можуть побачити цікавий рисунок: чоловік із зморщеним чолом та добрячою усмішкою слухає розповідь недолітка. Під рисунком підпис: „Чи нудять тебе турботи підлітків?" А впоперек великими літерами гасло: „Де кінчається родина — там починається злочин малолітніх". В той самий час нюйоркський пополудневий щоденник „Ворлд Телеграм енд Сан" розпочав друкувати серію статтей доброго знавця різних темних закутків у житті цього велетня-міста, Фреда Спаркса, з гострим обвинуваченням правління, що воно своїо інертністю та нобільно ліберальністю толерує відносини, в яких можуть все ще процвітати злочинні елементи. Поважна преса закликає департамент охорони здоров'я, суспільної опіки, публічної безпеки, виховання й освіти та будівництва — до збірних і скоординованих зусиль в поборюванні злочинности у брудних і перенаселених дільницях багатомільйонового міста. А незалежно від цих актів, але в тісному зв'язку з їхнім праджерелом, протестантський проповідник Біллі Ґреґем, який здобув собі розголос на американському континенті і в широкому світі, розпочав у Медисон Сквер Гардені перед 15-тисячною публікою свій „хрестоносний похід" за приєднання індиферентних мешканців Ню Йорку до канонів християнізму.

Всі наведені познаки і події належать до одного комплексу справ. Бо зріст злочинности серед малолітніх, — виявлюваної на щораз нових пересуджуваних перед федеральними чи стейтовими законодатними комісіями та під час судових процесів великих обманницьких афер із „героями" з різних сфер громадянства, — випадки зазублювання політики з толеруванням темних типів, які на злочині доробились великих маєтків і здобули „вплив", — всі ці явища належать до проблематики моралі в приватному й публічному житті. На тему злочинности в Америці, про її історію та генезу існує вже ціла література. Історія пionерського руху повна вияву найбезоглядніших прикмет, але водночас жорстокости і себелюбства. По нинішній день фільмовий нинок залитий історіями з минулого півтора сторіччя, в яких „чорні характери" спричинюють багато лиха, що його мусить направляти „рука праведливости". До речі, в останньому часі і фільм поставив себе на послуги боротьби проти занепаду моралі: реалістичним змальовуванням невідрадних відносин серед портових робітників, в пролетарських великоміських низах чи в „шильних джунглях" — фільм ставить перед очі страхітливі наслідки, до яких доводять такі відносини.

І соціологи і психологи віддавна займалися проблемами злочину. Це вже нині аж надто відомі правди, що чим більше скупчення людей в одному місці, чим гірші санітарні й мешкальні умовини, чим легші можливости наживи — тим швидше нарджуються і росте злочин. І вже віддавна провалилась теза, що тільки поліція, суд і в'язниця покликані для боротьби з злочинністю. Звільнювання злочинців „на слово" поставлено саме з премісі, що треба давати людині нагоду виправитися. І навпаки: досвід показав, що найкращою школою злочину буває в'язниця, з якої виходять люди із затвердлою совістю, озлоблені супроти світу і непримирливі вороги впорядкованого суспільного ладу. Проти таких злочинів, як їх виявлено було в минулих роках серед вантажників нюйоркського порту чи саме тепер виходять наверх у півторамільйоновій робітничій спілці шоферів, — треба закликати суди і поліцію, треба мобілізувати публічну опінію, яка впливала б на робітників, щоб вони самі унеможливлювали обманливцям і злочинним одиницям опановувати їхню організацію. Але у відношенні до недолітків, до молоді, до цілого явища злочинности дітей — треба застосовувати інші методи, які доходили б до самого коріння лиха.

Отож, надзвичайно відрадним явищем є чимраз глибше переконання серед американського загалу, що треба скріплювати установу родини. Коли родина здорова — здорове громадянство, здорова нація. З моментом, коли родина „розлазиться", коли захитується в ній духовий зв'язок, коли її членів не в'яже взаємна любов і прив'язання, коли кожне з батьків живе окремим життям, а ніхто з них не цікавиться, як і чим живуть їх діти — починається моральний розклад, який простим шнурком веде до розкладу і в публічному житті. В недільному додатку „НИТаймсу" з 12 травня ц.р. Гертруда Семюелс оповідає в широкій ілюстрованій статті п. н. „Пляни ратування проблеми родини", як то саме завдяки збірним зусиллям різних департаментів міського управління в Ню Йорку вдалося оздоровити відносини в різних дільницях цього міста, відомих як центри злочинних елементів. Внаслідок ремонту домів і помешкань поліпшено людям умовини їх мешкання та притягнено їх до співпраці в удержуванні чистоти в домах і на вулицях; компанію вантажного транспорту переконано, щоб не затарасовували вулиць тоді, коли діти йдуть до школи та вертаються з неї; скоординовано діяльність установ суспільної опіки і, з одного боку, дано працю тим, які старалися обманювати джерела публічної філянтропії і жити з неї, а з другого — збережено кращу допомогу тим, які дійсно потребували її; показано людям, що хтось має серце до них, що хтось поважно ставиться до їхніх проблем — і прокинулась людяність, м'якість, доброть і чесність.

Названа американська журналістка признає, що ані ті брудні вузькі вулиці, що їх охоплювала санаційна акція, не стали подібними до Парк евеню, ані ті помешкання не перетворились в сальони й будуари, ані родинні відносини їх мешканців не стали ідилічними. „Але все це — покращало. І напевно ані згадані пропагандивно-моралізаторські афіші по вулицях і підземках, ані статті, фільми та публічні проповіді-місії не вичерпують відразу всіх тих, що відвернулись спиною до норм життєвої етики та збірника законів. Але кампанія за покращання захитаної моралі в приватному і публічному житті таки матиме успіх. І якщо вона буде не епізодична, а постійна, вперта, послідовна й різнородна, не тільки словами, але ще більше ділами, які виявляли б де треба серце, а де треба суворість — то ця кампанія може викорінити не одно нинішнє велике лихо.

Іван Смолій

КІНОВИЙ АРТИСТ

(Новеля)

(2)

Цього вечора я стояв внизу, в вестибюлі й ждав на нововідкритого кінового артиста. У голові шуміло. Навіщо здалися оті плутані новелі, вся література робота? Нікому це непотрібне. С щось краще: стану репортером, метким, блискучим, славним. І це зараз! Дебют? Чудовий. Про життя незнаного кінового артиста в низу похмурого житлового будинку. Ранкові роздумування, зворушлива сценка з сином. Далі про його його родину, що живе кіномистецтвом. Оці назви: Берімор, Ґарбо, Койбой, Шірлі Темпел! Дебют буде знаменитий. Це ж небуденне, ж таке відмінне від всього того, що говорять і пишуть про життя кінових артистів. Підійду до нього і почну оригінальне інтерв'ю. Але ж це буде сенсація... Перші речення вже готові: „Я познайомився з Розмареком-Берімором серед безсмертя сірих мурів, що по них спинається дикий виноград як вправний альпініст вгору, до голубого квадрату над дахами..."

Десь біля одинадцятої години ночі я почув скрип брами і знайомі, притишені кроки Розмарека. Мене закортіло підійти зразу. Але ж ніякого поночі. Зупиню його завтра.

Але коли наступного дня вийшов Розмарек, як звичайно в пообідню пору, я таки не приступив до нього. Штома мені сором'язність зросла до небувалих розмірів і замість прекрасного інтерв'ю я почув тільки скрип брами, що закрила передо мною достойну фігуру Розмарека.

Я завагався на мить, а потім вийшов на вулицю та став прямувати слідом за Розмареком. Той ішов ніби без діла й пляну, дивно й химерно. Часто зупинявся, переходив пасажами, з вулиці на вулицю і тягнув мене цим таємничим блуканням, підсичував мою цікавість і відбирав відвагу наздогнати його.

Нігло я втратив його з очей, коли трамваєві вози, зупинившись, загородили перехід через вулицю. Я чекав безпорадно, змагаючи побачити потойбіч між юрбою знайоме чорне пальто, чорний брилик з вузькими берегами. Дарма.

Втративши Розмарека з очей, я забрів у вестибюль великого кінотеатру. У ті незабутні роки молодости кіномистецтва і я став похожим на тисячі сновид, що наповнили ждальню, втікаючи з гамірних вулиць, від життя, від клопотів і турбот.

У папіросовому димі ворушилася повільно товпа сновид. Здавалося, зійшлося тут багато курців опіюму на сеанс. Зелені неонові мерехтіли обіцянкою неймовірних, солодких видив. Пройти тільки за важку котару. Там це священне місце чарів. Там снитимуться срібні сни. Полине звідкілясь настроєва музика. Красуні як мрія обдаровуватимуть усмішкою, обнажатимуть свої ніжки й манитимуть цілунками без краю. Влюблені сновиди тимуться в срібні видива і йтимуть знову й знову на спектаклі. А спрага не вгасатиме...

На стінах красувалися фото. Я посміхнувся, натрапивши зором на портрет Берімора... А ось і вона, володарка сновид. Сама як сон. Як у сні. Вії-промені торкають ще нікчим неторкнених струн душі, й дивна туга на серці родиться, вижидання чогось, що ніколи не бачено досі, не чувано... Лагідні ясні кучері на білім чолі. А в їх неслуханості відчуття і обіцянка пристрасних обіймів, і поклик на дальні мандрівки, і злуда поема про вірність і щирість.

А ось мала, чорнява дівчинка, що дивує світ чарами своєї багатої дитячої душі...

Мій погляд сковзнувся юрбі сновид і я наче прокинувся, здивований безмежно своїм відкриттям. Біля каси кінотеатру стояв Розмарек-Берімор, курив папіроску й байдуже обсервував покупців білетів, наче ждав на когось. Він розстебнув при цьому свое чорне пальто. Білий шалик красувався на його грудях, шовковий, дорогий. Вусок у нього зовсім як у Берімора — подумав я. — А обличчя — от як обличчя. Гладке та безвиразне. Нічого на ньому крім ситости людини, якій нічого вже не треба до щастя. Гладкий цинізм і байдужність великоміської денді.

Я переконував себе, що саме пригожа пора познайомитися з моїм героєм, але не рушився ні кроку, ба, пірнув у юрбу сновид і тільки крадькома, обсервував Розмарека здалека. Мені здавалося, що за всією тією байдужністю, Розмарек роздивляє гостей дискретно та непомітно. Ось підійшов до каси якийсь чепурний з двома підборідками. Йому досить важко було витягнути з кишені портмонетку. Платив довгенько, повільно згортаючи чималу здачу таки просто в кишеню і, сапаючи, подався в кінозалю. У цю хвилину Розмарек ожив. Він підійшов швидко до каси, купив квиток і швидко подався за чепурним.

Тут мої досліди кінчалися. У моїй кишені не було вже і тої злиденного мідяка.

Наступного дня я знову вибрався по Розмарекових слідах. Він прямував до другого кінотеатру, де саме йшла прем'єра превеселої комедії. Він поводився приблизно так само, прикидався, що чекає на когось, потім нараз купував квиток і щезав за котарою. На третій день повторилося те саме.

— Це хіба звичайнісінький кіноман! — зідхнув я розчаровано.

І враз огорнули мене знову меланхолійні настрої. Моє чудове інтерв'ю пропадало безповоротно. А що це типовий кіноман-сновида, немає найменшого сумніву. Звідси оті назви, звідси і вся кінова романтика. Тільки ж, з чого він живе, коли весь час проводить бездільно?

Цієї останньої загадки я й не розгадав би так легко, коли б не усміх долі. Нарешті одного ранку з'явився в дверях мого ластівчаного гнізда захеканий поштар. Тріснув з недовір'ям, провіривши документи, виплатив він мені присланий поштою гонорар.

Цього пополудня прийшов я в кіно з такою ситою й пишною міною як і Розмарек. Я пішов за ним, бо відав, що він найкраще розбирається в програмах. Я поджав, аж він купить квиток, зовсім наслідуючи його, купив собі та подався за Розмареком до стрічки, але сів позаду нього.

На екрані попискувався клови-філософ у своїх „Модерних часах". Щоразу грімкі вибухи сміху прокочувалися залею. Це клови-чарод наче штовхав сновид срібними паличками, лоскотав їх до загину по підборіддя, попід пахви, по животі. І сидилися вони від того не згадано лоскотання по сюди.

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАРАДА ЕКЗЕКУТИВИ З.У.А.Д.Комітету

В суботу, 11 травня ц. р. відбулися місячні наради Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в Ню Йорку. На цих нарадах вирішено такі справи:

Переселення: Акція переселення на основі закону РРА-1953 закінчилась.

Останній транспорт аплікантів, які дістали візи в рамах цього закону, прибув 30-го квітня ц. р. і був врочисто прийнятий представниками уряду і переселенчих установ. Закінчилась теж акція переселення мадярських втікачів і з днем 15 травня закрито табір в Кілмер, куди спрямовували мадярських імігрантів. Теж ЗУАДК закрив у Кілмер свою канцелярію. В акції переселення через табір „Кілмер" ЗУАДК переселив 367 осіб, в тому теж українських втікачів з Карпатської України. Командуючий генерал табору в Кілмер, як теж і представники іміграційних властей висловили признання і подяку ЗУАДКомітетові за переведення переселенчої акції. Голова Мадярської Національної Ради — Монсіньйор Беля Варґа прислав до Управи ЗУАДКомітету листа, в якому пише:

„Від імені Мадярської Національної Ради, організації, яка репрезентує мадярів у вільному світі, прошу прийняти нашу найщирішу вдячність і подяку за Вашу велику гуманітарну акцію".

Справа пенсії для пані О. Петлюри: Від 1947 року ЗУАДК веде постійну і систематичну поміч вдові по Головному Отаманові — пані О. Петлюрі. В останньому часі з уваги на її вік і здоров'я ця справа дещо ускладнилась і виявилось конечним підвищити допомогу і встановити уповноважених у Франції, для безпосереднього адміністрування фондами допомоги. В цій цілі відбудеться конференція заінтересованих вояцьких і гуманітарних організацій для зосередження всієї акції. Екзекутива теж постановила переслати щиру подяку ген. Олександрові Удовиченкові і його дружині за дотеперішню постійну особисту опіку над панею Петлюровою.

Реорганізація: Закінчення акції масового переселення вимагає реорганізації Відділів ЗУАДКомітету у ЗДА і в Европі. На наступну нараду Екзекутиви буде предложений детальний плян реорганізації. У ЗДА буде закритий переселенчий відділ у Ню Йорку, який ніс увесь тягар приймання нових імігрантів з порту, чи теж летовища, як теж і відтранспортування на місця призначення. Екзекутива підкреслила з великим признанням працю на цьому терені представниці пані Анни Курило, яка вела станицю у Ню Йорку, як теж і помічних її пань Іванни Бенцаль, Катерини Пелешок, Марії Демидчук і інших.

Відшкодування жертвам нацизму: Екзекутива розглядала пропозицію члена Дирекційної Ради ЗУАДКомітету д-ра Петра Мірчука, який виїжджає в Европу, перевести заходи перед німецькими властями в справі відшкодування для українських політичних в'язнів німецьких нацистських тюрем і концентраційних таборів. Екзекутива визнала цю справу важливою і віддасть їй ще свою увагу на наступних нарадах, отримавши точні дані з Европи.

Конкурси: Екзекутива порішила проголосити два конкурси, а саме:

Конкурс на чотири стипендії, а саме дві стипендії по 500 дол. для студентів Суспільної Служби у ЗДА і дві стипендії по 250 дол. в Німеччині. Конкурс буде проголошений окремим оголошенням. Теж проголошено конкурс на п'єсу для української дітвори і запрошено спеціяльне Жюрі, зложене з визначних літературознавців і виховників. Теж і цей конкурс буде спеціяльно проголошений.

Писанка: Екзекутива пересилає щиру подяку всім тим громадянам, які прислали пожертву Писанки, а ще більше тим приятелям, які перевели збірки Писанки у громадах. Всі жертводавці будуть проголошені в найближчому числі „Вістей ЗУАДФКомітету". Хто ще не мав нагоди зложити свою пожертву, просимо зробити це безпосередньо, висилаючи даток на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.
Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії

Американського сержанта судитиме вперше японський суд

Токіо. — Великого розголосу з можливими поважними політичними наслідками набрала справа 23-річного американського сержанта Вільяма Жірарда, який 30 січня ц. р. під час американських вправ у стрілянні на полях Самаґара, недалеко Токіо убив 46-річну японку Наґа Сакай пострілом з кріса в спину Японка — разом з іншими японськими жінками — збирала луски (гільзи) з американських набоїв на металевий брухт, високо цінений в Японії. Названий американський сержант борониться тим, що він стріляв для відстрашення японських жінок, які не слухали попередніх пересторог, та що поцілив ненароком. Японці теж не закидали Жірардові ніколи зумисного вбивства, але настоювали, що його повинен судити японський суд. Спір ішов за те, чи американський сержант стріляв „у виконуванні службового обов'язку", чи ні, але вкінці американський репрезентант в мішаній японсько-американській комісії, що прослідкувала цю справу, діючи за відповідним дорученням з державного департаменту і департаменту оборони, погодився на передання арештованого сержанта Вільяма Жірарда японському судові. Це заспокоїло дуже схвильовану японську пулічну опінію, однак буря в японській пресі віджила знову, коли секретар оборони Вилсон приказав „перевести перевірку цілої справи".

МЕМОРІЯЛ у справі законопроєкту на відшкодування

Конференція Американців Централько - Східнього Европейського Походження — це загальнокрайова організація громадян альбанського, болгарського, чесько - словацького, естонського, латвійського, литовського, мадярського, польського, румунського і українського походження, яка репрезентує понад 15 мільйонів громадян.

Конференція предложила від себе меморіяли членам Комісій Сенату і Палати Репрезентантів ЗДА, з'ясовуючи конечности переведення деяких змін у С. Рез. 600 і 625 та Г. Рез. 5044, щоб поширити права кляс управнених зголошувати претенсії згідно із Законом про Міжнародне Заспокоєння Претенсій з 1949 р. з поправками з 1955 р.

Пропоновані поправки мають на меті викреслення із цього закону деяких постанов, котрі неоправдано виключають деякі кляси американських громадян від відшкодувань, передбачених Законом.

Дискримінація, яку згадані поправки мають усунути, полягає в тому, що згідно з дотеперішнім Законом і його інтерпретацією, пошкодований має тільки тоді право зголосити претенсію, якщо він зазнав шкоди, будучи громадянином ЗДА, а виключає претенсії тих, які набули американське громадянство після того, як зазнали шкоди. Закон теж нерівно трактує території деяких держав, виключаючи деякі з тих, які були окуповані аґресорами, або на яких настановлено маріонеткові уряди.

Такі постанови виключають від користання відшкодуваннями багатьох жертв нацизму, й нашого найбільшого ворога — комунізму, наслідком чого ділиться американців на громадян першої і другої кляси.

Справа якраз тепер іде до розв'язки в нарадах Комісій Конґресу ЗДА, а наша Конференція встановляється у відповідних Сенаторів і Конґресменів ЗДА, щоб вони полагодили справу по лінії недавньої заяви Президента Айзенгавера, який сказав: „В цей час і пору не смісмо послуговуватися державним поступованням, яке було відповідне в 1890 році".

Конференція Американців П. С. Е. П. апелює, щоби ці дискримінаційні постанови Закону були поправлені.

Заяву за Конференцію підписали:

Мас. Йонас Балькунас, президент; Альбансько - Амер. Літ. Тов., Теодор Робіс, президент; Болгарсько - Американська Ліґа, Любен М. Хрістов, президент; Чехо - словацька Національна Рада Америки, Андрій И. Валюшек, віце-президент; Естонський Національний Комітет у ЗДА, Ричард Еспенбавм; Американська Мадярська Федерація, Відділ Схід, Люіс Єеґер, президент; Американський Латишський Союз у ЗДА, Чарлз Станкевіч; Литовська Американська Рада, Владис Барцяускас; Польський Американський Конґрес, д-р Зиґмунд И. Слушка, віце - през. Ню Йоркський Відділ; Румунський Американський Національний Комітет, Памфіл А. Ріпосану; Український Конґресовий Комітет Америки — Дмитро Галичин, президент.

Український скрипаль із Китаю в Буенос Айресі

(єдо) — До Буенос Айресу прибув 6 травня пароплав „Коррієнтес". Поміж 670 пасажирами — 40 втікачів із СССР, що перебували довший час в Китаї, аж поки не змогли виїхати з допомогою Організації Допомоги Втікачам при ОН. Мають вони оселитися в Чіле. Серед них знаходиться український скрипаль Юрій Ястремський, про якого репортер вечірнього щоденника „Ля Расон" (найбільш поширеного в усій Арґентині) пише: „Юрій Ястремський — одна з тих осіб, що дійсно має багато чого оповісти. Народився він 35 років тому в Києві, в Україні, і від п'яти років життя відчув велику любов до музики. Вивчився і став скрипалем, але, хоча нічого іншого не бачив, не міг стерпіти режиму комуністичного життя, що панував в СССР, і одного дня втік. Але куди? — В Китай. Тут оселився в Тієнсіні, де познайомився й одружився з симпатичною Анею, піяністкою, сибірячкою. Думаючи, що буде краще житися в Японії, переїхав до цієї країни, але звідти повернувся і оселився в Пекіні. Але потім війна, комунізм, і наш скрипаль знайшовся в поганих водах. Він опинився в комуністичній країні, як утікач від комунізму. Тому його вважали „небажаною особою" і він не міг давати концертів. Міг давати лекції, грати — ні. Це була несправедливість. Він знову почав думати, як би виїхати, але виїхати з комуністичної країни дуже, тяжко. Зрештою, він зміг зв'язатися з Організацією Втікачів при ОН і таки зміг виїхати зі своєю Анею і двома дівчатами, 10 і 5 років... Симпатичне подружжя — він русявий, типовий українець, вона — чорнява, типова сибірячка, і діти, що мають в собі трошки українського, багато сибірського, і мову, таку китайську, що видається нам цілком незрозумілою, як який гієрогліф." До репортажу додано світлину українського скрипаля, що надіється розпочати в Чіле нове життя, а потім приїхати і до Буенос Айресу з концертами.

КІНОВИЙ АРТИСТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

то туди, бралися за животи в конвульсіях реготу, розлягали в знемозі, падали одні на одних, тільки хекаючи та зіпаючи.

Я реготався з всіми до безсилля, до втоми, слідкуючи за пригодами дотепного фокусника. І нараз мій сміх притих. Я випадково глянув на Розмарека, що сидів передо мною. Він реготався покотисто і, ніби знеможений сміхом, оперся об добродія, що перед ним. В одну мить мить мій сміх урвався зовсім. Я побачив, так, я виразно побачив у відблисках екранних світел, як Розмарекова рука занурилася вправно в кишені розвеселеного добродія і зручно відступила.

Розмарек реготався при цьому широко й щиро, справді щиро розбавлений комедією модерних часів. Передо мною сидів справжній „кіновий артист". Заки стихла чергова хвиля реготу, він виховзнувся непомітно з кінозалі.

Вечір був справді веселий. І ще вдома, вернувшись із кіно, я сміявся до загину. Сміявся з славного та проворного Берімора, Ґрети Ґарбо, Ширлі Темпел, ковбоя і вигадливости життя. А найбільше з свого інтерв'ю з великим кіновим артистом, „серед бескеття сірих мурів, що по них спинається дикий виноград наче вправний альпініст вгору, до голубого квадрату над дахами".

Ще деякий час бачив я, як Розмарек-Берімор виходив ранками на подвір'я, роздумував. Потім наступила ніжна сцена з малим ковбоєм, потім обід, і Розмарек щезав.

Та згодом я не бачив його довго.

— Малий, ходи сюди! — закликав я дискретно малого ковбоя в вестибюль, частуючи його шоколядкою. Не витримавши покуси, він взяв шоколядку, і усміхнувся як до знайомого.

— А де татко?

Малий знизив раменами.

— Мама казала, що татка взяли до „Голівуду". Татка вже кілька разів туди брали. Але він вернеться!

І, хляснувши батіжком, покотився по подвір'ю. Я дивився йому вслід весело. Репортажу не вийшло. Але новеля про великого „кінового артиста" Розмарека-Берімора готова.

Д-р Михайло Головатий дістав нагороду „Журналу Металів"

Гери, Індіяна. — Часопис „Ди Гери Повст Трібюн" в числі з 17-го квітня повідомляє про те, що новоприбулий до цієї країни українець д-р Михайло Головатий дістав нагороду фахового „Журналу Металів" за „найбільш оригінальну і найважливішу статтю", яка була надрукована в цьому журналі в минулому році. Цю статтю написав д-р Головатий на спілку з Чарлзом М. Скверсі, і вона називалася „Висока температура при спалюванні коксу". Д-р М. Головатий бере активну участь в житті місцевої української громади. Він — колишній голова Відділу Українського Конґресового Комітету і голова 100 Відділу Українського Народного Союзу в Гери, Індіяна. Він працює як інженер в лябораторії „Інленд Стіл", а також викладає на університеті в Геммон, Індіяна.

д-р М. Головатий

Особисті прибутки американців становлять 339.5 більйона

Вашинґтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що особисті прибутки американців в місяці квітні цього року дійшли до нового рекорду і становили 339,500,000,000 долярів в річному відношенні. Ця сума була на один більйон більша в порівнянні з березнем цього року і на 18 більйонів більша від квітня 1956. Продовжування зросту особистих прибутків причиняється до збільшування економіки цієї країни в останніх місяцях, хоч відчувається деяку затримку в будівельному і автомобільному промислах. До особистих прибутків зараховується платні і заробітки, прибутки з власностей, дивіденди і відсотки, ренти та всі інші особисті прибутки.

Ген. Франко ступнево демократизує еспанський режим

Мадрид. — Голова еспанської держави ген. Франсіско Франко зробив наступний крок в напрямку до демократизації державного режиму: відступаючи від дотеперішнього звичаю, він не головував на найважливішій державній комісії для економічних справ, тільки цю функцію перейняв контрадмірал Луїс Карреро Блянко, один із найближчих дорадників генерала Франка. За часописними коментарями, цей ніби незначний факт на око формального характеру, має особливе політичне значення, бо приготовляє урядові кола і публічну опінію до призначення окремого прем'єра, як голову уряду, із збереженням за генералом Франком виключно лише функції голови держави. З такою самою ціллю — коментують закордонні обсерватори в Мадриді — недавно були покликані до життя чотири міністеріяльні комісії: економічна, пошти й комунікації, культ. справ і публічного здоров'я та суспільної опіки. До економічної комісії входять міністри фінансів, хліборобства, промислу, торгівлі і житлових справ, як теж новопризначений економічний координатор. Всі ці заходи мають на увазі децентралізацію системи правління, яка до цього часу була строго зцентралізована. Остаточною метою, до якої змагає ген. Франко, є ніби перехід до устрою конституційної монархії, із збереженням тільки таких постанов, які внеможливили б новий розквіт лівих партій.

● **Алфред Адлер** у нюйоркській підземці роззброїв божевільного, який поранив ножем три особи. За цей відважний вчинок Адлер дістав нагороду від організації допоміжної поліції, членом якої він є.

Український Хор „Думка" в Ню Йорку
ділиться з Громадянством сумною вісткою,
що, дня 15-го травня 1957 року
помер несподівано і передчасно
ДОРОГИЙ ДРУГ
✝
ВОЛОДИМИР КОСТИНЮК
адвокат і колишній член Управи й Контрольної Комісії Хору „Думка".

Заупокійна Панахида відбулася в п'ятницю, дня 17-го травня, о год. 7:30 увечорі в похоронному заведенні Петра Яреми, при вул. 7-ій у Ню Йорку.

Похорони відбулися в суботу 18-го травня 1957 року, о год. 9-ій ранку з похоронного заведення П. Яреми на цвинтар Мавнт Оливет.

Замість квітів на могилу
гол. секретаря УНСоюзу
бл. п. **ГРИГОРІЯ ГЕРМАНА**
зложили
на ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКА на „Союзівці":

Д-р В. Борак	$ 5.00
Пастор Р. Купчинський	2.00
И. М. Баран	1.00
И. Харчук	1.00
С. В. Полюга	1.00
В. Питльований	1.00
С. Стасюк	1.00
Е. Стасюк	1.00
Т. Йокум	1.00
Т. Жовнір	1.00

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 45.

	Передплата	Пожертва	Разом
И. Лисогір, Брасрвуд	4.00	6.00	
Д-р О. Дорожинський, Гарвей	4.00	4.00	
І. Микитин, Трентон	4.00	1.00	
Б. Лозин, Честер	4.00	1.00	
В. Андреїв, Торонто	3.00	2.00	
В. Несторовський, Торонто	3.00	1.00	
І. Сагайдачний, Перу	3.00	1.00	
С. Левита, Вотерліт	2.00	2.00	
Я. Квачан, Шикаґо	1.25	2.00	
И. Дацько, Шикаґо	2.00	1.50	
К. Смаль, Шикаґо	2.00	1.00	
І. Петришин, Джерзі Сіті	1.00	1.00	
С. Ґерльовський, Филаделфія	1.00	1.00	
І. Комаринський, Дітройт	4.00		
А. Білан, Ню Йорк	4.00		
Л. Леник, Йонґстави	4.00		
С. Бурий, Салем	4.00		
Н. Чорномор, Клівленд	4.00		
М. Шагай, Гартфорд	4.00		
А. Бундзяк, Ню Гейвен	4.00		
М. Дрань, Тавитон	4.00		
А. Педа, Фічбурґ	4.00		
О. Михайлюк, Гемтремк	4.00		
М. Гарас, Елмвуд Парк	4.00		
Д. Ясінький, Мілвіл	4.00		
Ю. Рудакевич, Филаделфія	4.00		
И. Ракочий, Филаделфія	4.00		
А. Рибак, Гарвуд	4.00		
П. Базик, Монтреал	4.00		
Б. Шуя, Лорейн	4.00		
В. Періг, Нюбурґ	3.00		
Е. Гречило, Асторія	3.00		
С. Іванків, Шикаґо	3.00		
Ю. Кріцило, Юнійон Сіті	3.00		
Г. Вовчук, Бала Цинвуд	3.00		
М. Кривачук, Шикаґо	2.00		
Р. О'Леар, Дербі	2.00		
Н. Смерзнак, Ансонія	2.00		
М. Димицький, Филаделфія	2.00		
П. Драбік, Джексон Гайтс	2.00		
І. Гнатів, Спрінґфілд	2.00		
С. Липка, Клеймонт	2.00		
Т. Пелех, Ірвінґтон	2.00		
М. Сосновий, Филаделфія	1.00		
І. Сгер, Сіятел		5.00	
А. Лучка, Лейквуд		5.00	
М. Мацях, Джерзі Сіті		5.00	
П. Гаврон, Шикаґо		4.00	
Н. Кашуль, Шикаґо		4.00	
А. Галелюк, Ню Бранcвік		4.00	
П. Настук, Юнійон		4.00	
И. Татарчук, Бренч		3.00	
А. Лаврук, Алтуна		2.00	
Т. Лесів, Фінікс		2.00	
В. Бідинський, Дітройт		2.00	
П. Гила, Елизабет		2.00	
Р. Купчак, Ляшін		2.00	
Н. Полтавченко, Бронкс		2.00	
І. Іванів, Ню Йорк		2.00	
Б. Голда, Лінден		2.00	
А. Гула, Асторія		2.00	
М. Максіменко, Медікел Лейк		2.00	
С. Савка, Ню Йорк		2.00	
І. Гассак, Істон		2.00	
И. Буган, Кренбурі		2.00	
С. Секрапа, Ню Йорк		2.00	
В. Копчук, Ню Йорк		2.00	
С. Хемич, Ірвінґтон		2.00	
С. Ярош, Бостон		2.00	
Б. Кузів, Бріджпорт		2.00	
А. Лаба, Бруклин		2.00	
С. Романків, Гартфорд		2.00	
М. Махновець, Пеорія		1.00	
А. Лехолят, Лінколн		1.00	
Д. Головатий, Питсбурґ		1.00	
В. Масик, Берлін		1.00	
Ю. Герасимчук, Шикаґо		1.00	
С. Попіна, Балтімор		2.00	
В. Навроцький, Бруклин		1.00	
М. Добровольська, Нюарк		1.00	
З. Матла, Филаделфія		1.00	
В. Курило, Седар Holc		1.00	
П. Дубовецький, Бруклин		1.00	
С. Ольшанський, Вунсакет		1.00	
К. Срадомський, Літсдейл		1.00	
Н. Ирасно, Мілвокі		1.00	
А. Сміт, Елизабет		1.00	
І. Самуляк, Боффало		1.00	
М. Горнутяк, Шикаґо		1.00	
С. Сич, Филаделфія		1.00	
В. Олейко, Денвер		1.00	
В. Губчак, Шикаґо		1.00	
А. Беловед, Шикаґо		1.00	
А. Пилатюк, Міннеаполіс		1.00	
І. Клеб, Лейквуд		1.00	
А. Горбач, Шикаґо		1.00	
І. Белина, Когове		1.00	
Д. Возняк, Филаделфія		1.00	
Г. Дорош, Шикаґо		1.00	
М. Мороз, Випані		1.00	
В. Держко, Літл Фолс		1.00	
Д. Зін, Филаделфія		1.00	
Н. Сліпченко, Мангайм		1.00	
С. Масковський, Бернс		1.00	
О. Буцяк, Манчестер		1.00	
Е. Затонський, Филаделфія		1.00	
М. Білоус, Рачестер		1.00	
В. Старожитник, Нюарк		1.00	
Разом	$ 134.25	$ 134.50	$ 268.75
Раніше проголошено	$ 6,551.90	$ 5,671.84	$12,223.74
Разом все	$ 6,686.15	$ 5,806.34	$12,492.49

МекМіллен славить англо-американську співпрацю

Лондон. — Між Англією і З'єдиненими Державами існує тепер тісніша співпраця на Середньому Сході, аніж була перед Суезькою кризою—заявив англійський прем'єр Мекміллен у своїй промові в англійському парляменті в минулу середу. Англія не думає зрікатися свого „великого і сильного зацікавлення" в середньо-східньому обширі. Мекміллен, говорячи про теперішню близьку співпрацю між Англією і ЗДА в середньосхідних справах, мав—за твердженням коментаторів — три справи на увазі: 1) приступлення Америки на Бермудській конференції до Баґдадського пакту (Англія, Туреччина, Ірак, Іран і Пакістан), 2) однаковий погляд на право Ізраїлю до користування Суезьким каналом і затокою Акаби і 3) однакове зацікавлення в тому, щоби зберегти суверенність і прозахідній характер Йорданії, дармащо вона зірвала свій союз із Англією. Англійська й американська дипломатія, мовляв, спільно працює над тією самою справою на Середньому Сході: щоб протиставитись совєтській експанзії та обмежити впливи просовєтської політики Єгипту. Крім цього, Мекміллен звернув увагу, що Америка підтримує змагання Англії визволитись від залежности від Суезького каналу, як водного шляху для транспортів газоліни, і помагає Англії у будові могутньої фльоти супер-танкерів. За твердженням англійського прем'єра, у 1965 році Англія розпоряджатиме коло 300 дуже швидкими супер-танкерами, які зможуть плисти довкола африканського континенту без шкоди для англійського промислу. Мекміллен гостро відповідав соціялістичним і консервативним опонентам, що таврували політику уряду в Суезькій справі.

Ґомулка перестерігає партійних опозиціоністів

Варшава. — Владислав Гомулка, перший секретар польської комуністичної партії і фактичний диктатор сателітної Польщі, звернувся в своїй 5-ти годинній промові на відкритті сесії Центрального комітету згаданої партії в середу 15 ц. м. з рішучим закликом: або включитися в „партійну лінію" і припинити всякі публічні виступи з критикою офіційної партійної політики, або виступити з партії. Головна теза Гомулки—що тільки сильна партія може принести успіхи цілій країні і допускати демократичні свободи, а сильною партією може бути тільки сцентралізована і здисциплінована партія. Якщо — мовляв — партія слаба і розхитана внутрішньою опозицією, яка раз-у-раз атакує провід публічною критикою, тоді не можна давати народові демократичних свобод, бо вони довели б до повторення мадярської історії з усіми подібними трагічними наслідками. Ця теперішня сесія комуністичного синедріону в Польщі різнилася від останньої сесії минулої осени тим—стверджують закордонні обсерватори—що коли тоді Гомулка весь час доказував потребу „зміни", то тепер виступав якраз „проти змін", за стабілізацію партійно - політичного життя. Гомулка атакував „ревізіоністів" за іменем, між іншими назвавши професора філософії в університеті у Варшаві Лєшка Каляновського, редактора тижневика „По Просту" Романа Зиґманда й редактора органу польських письменників „Нова Культура", Віктора Ворошильського. Всім їм він закидав фактичне змагання до „буржуазної демократії".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во Чорноморська Січ, Відд. 14, подає до відома, що місячні збори відбудуться в середу 22-го травня, о год. 8-ій веч., в Січовім Домі при 508 — 18th Ave. Проситься всіх членів прибути, бо маємо важливі справи до полагодження. Зі собою, прошу принести та вплатити місячні вкладки на час, бо в противному разі, згідно зі статутом УНСоюзу, будемо змушені даних членів суспендувати. — М. Васараб, предс.; М. Векіш, кас.; М. П. Отрок, секр

● **Чеська Прага** гарячково приготовляється до приїзду цього літа найбільшого від кінця останньої війни числа туристів, між ними коло 2,500 американських громадян чеського і словацького походження, туристів із Франції, Австрії і Західньої Німеччини. Комуно-чеський уряд за посередництвом т. зв. Цедок'у, офіційної чеської аґенції для чужинецьких гостей (за зразком совєтського „Інтуріста") вживає всіляких заходів, щоб принадити якнайбільше туристів. Для них заведено спеціяльні роди „купонів" від дол. 5 до 11.20, які охоплюють подорож, готель, харчі й усі інші видатки на 24 години. Змобілізовано людей із знанням німецької, французької і англійської мов до поліції, на залізничних службовиків і готелевої послуги. Брак чужої валюти змушує чеських комуністів запобігати перед „капіталістичними" туристами.

ТАРЗАН, ч. 3867. Людина проти тварюки.

THE APE-MAN SWIFTLY SHOT AN ARROW INTO NUMA'S COARSE HIDE—

THEN, WITH A RUMBLING GROWL, HE SPRANG FORWARD BEFORE THE MIGHTY CAT RECOVERED!

BELLOWING IN RAGE, TWISTING, WRITHING, NUMA TRIED TO DISLODGE THIS NEW MAN-ENEMY!

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Мавполюдина миттю випустила стрілу в грубу шкіру Нуми...

Після цього вона з риком скочила вперед до могутнього кота, який опритомлював.

Ревучи з люті, крутячись і корчачись, Нума старався скинути з себе нового ворога!